

Megyek a mamához

A nagymamám valahogy nem sikerült megfejtenem. Fiatal korában állítólag nagyon szép volt. Ejfekte, hosszú haj, búzavirágkék ábrándos szemek, sápadt, madonnaarc. Egyszer a híres Rózsahegy Kálmán lejött a falunkba, egy szüreti multságba és ott meglátta a nagymamám. Azt mondta, hogy ő még ilyen szép lányt sohasem látott. Pedig hát ő aztán látott egy párat! Fel akarta vinni a nagymamám Pestre, színésznőnek, de ő nem ment, nem akarta itt hagyni a mamáját. Szép arcán, ábrándos szemein mintha nem fogott volna az idő, de otthon, mintha folyton befelé nézett volna.

Volt neki azonban egy másik arca is. Szerette a társaságot. A faluban zajló lakodalmak állandó szakácsnője volt. Én ezen már gyerekként is csodálkoztam, hogy lehet ő szakácsnő, mikor otthon legtöbbször csak rántottát készített szegény nagyapámnak. De előtte mindig megkérdezte: Mit ennél? Miért, mi van? – kérdezett vissza a nagyapám. – Hát, nincs semmi... – Akkor miért kérdezed? – förmedt az rá. És jött a rántotta.

Amikor elérkezett a vacsora ideje a lakodalmakban, a nagyanyám mindig értem küldött valakit. Leültetett az asztal végéhez, és hozta a jobbnál jobb falatokat. Hát, gondoltam ilyenkor, mégis csak tud főzni.

Azért, ha nem is gyakran, de karácsonykor és húsvétkor otthon is megmutatta, hogy nem véletlenül hívják el őt szakácsnőnek a lakodalmakba. Gyakran voltam náluk, és ilyenkor hárman ebédeltünk a szépen megterített asztalnál. Egyszer sajnos tönkretettem a húsvéti ebédet. Néha volt macskájuk, de én irtóztam tőlük. Már a gondolatra is felállt a szőr a hátamon, hogy esetleg hozzám dörgölődik valamelyik.

Hárman ültünk akkor is a hófehér abrosszal megterített asztalnál. Porcelán tálban gőzölgő húsleves, külön tálalva a zöldség, a hús. Miközben kanalaztuk a forró levest, úgy éreztem, hogy hozzám ér a macska. Felkiáltottam, kirúgtam magam alól a széket, és lerántottam az asztalterítőt mindazzal, ami rajta volt. Pedig csak az abrosz rojtja érintett meg, és abban az időben nem is volt macskájuk.

Azt gondolom, hogy templomba is inkább az emberek, a társaság miatt járt. Persze attól még lehetett hívó. Gyerekkoromban oda is elvitt néha, de én messzebbre szerettem inkább vele menni, ki a faluból, világot látni. Nagyobb ünnepek alkalmával, egy kisebb csoport asszonnyal olyan kegyhelyekre zarándokoltunk el a faluból, mint Máriamakkos, Máriaremete... Csak arra emlékszem, hogy a szertartás után az a rengeteg nép elfoglalta a templom melletti nagy tisztást, és elkezdődött a falatozás. Mi is azt tettük.

Aztán néha feljöttünk, kettesben, vagy még néhány barátnőjével Pestre, egy halászcárdába, ami egy Dunán álló hajón volt. Mindig halászelevet és túrós csuszát ettünk.

Sokszor utaztunk Szilasligetre is, egy ismerős családhoz. Többnyire hétvégén mentünk és akkor ott is aludtunk. Még mindig emlékszem, hogy milyen nagy szeretettel, mennyi figyelemmel vettek körül bennünket. Volt egy Stefi nevezetű leányuk, aki azt mondta, hogy jó tanuló leszek, mert hosszúk az ujjaim. Szép házuk volt, egy gyönyörű kert közepén. A kert tele volt ribizlivel, talán más nem is volt. A spájk is tele volt ribizli lekvárral. Mindig azt ettük reggelire, még a teába is azt tettek. Nekem a ribizliről még ma is Szilasliget jut eszembe.

Egyszer, úgy harmadik osztályos lehettem, megint ott aludtunk Szilasligeten. Bár a hajnali vonattal hazaértünk iskolakezdésre, de a leckém nem volt kész. Megijedtem, hogy most mi lesz, de kiderült, hogy az anyám megírta a leckém. Bár megjegyezte: ezt az apád nem tudta volna megcsinálni.

Az én nagymamám, amikor jöttünk-mentünk, társaságban voltunk, mindig felélénkült, jól érezte magát, vidám volt, ilyenkor nem láttam rajta, hogy befelé néz, mint otthon.

De legtöbbször az anyjához ment, és inkább egyedül. Férje volt, három gyereke, unokái lettek, de ő az anyjához ragaszkodott legjobban. Talán azt a mondatot ejtette ki életében a legtöbbször: Megyek a mamához!